

FRANSIYA TA'LIM TIZIMINI DUAL BOSQICHI XUSUSIYATLARI

*University of management and
Future technologies universitetining
Pedagogika va psixologiya talabasi
Yusupova Charosxon*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada Fransiya ta'lim tizimining dual bosqichi, ya'ni ikkinchi darajali ta'lim xususiyatlari, uning tuzilishi, pedagogik yondashuvlari va amaliyot bilan bog'liqligi tahlil qilinadi. Maqolada o'quvchilarning rivojlanish jarayoni, o'qituvchilar va maktablarning roli, hamda dual tizimning samaradorligini oshirish usullari ko'rib chiqiladi.*

Abstract: *This article analyzes the characteristics of the dual-level education system in France, focusing on its structure, pedagogical approaches, and connection with practical training. It examines student development processes, the role of teachers and schools, and ways to improve the efficiency of the dual system.*

Keywords: *France education system, dual-level education, teaching methods, practical training, student development, pedagogy*

Fransiya ta'lim tizimi dunyoda o'zining sifatli va tizimli yondashuvi bilan tanilgan. Mamlakatda ta'lim ikki bosqichga bo'linadi: birinchi daraja (maktabgacha va boshlang'ich) va ikkinchi daraja (college va lyceum). Dual bosqichi o'quvchilarga nazariy bilimlarni amaliyot bilan birlashtirish imkonini beradi. Bu bosqichda o'quv jarayoni individual rivojlanish, ijtimoiy ko'nikmalar va kasbiy tayyorgarlikka yo'naltirilgan.

Ikkinchi darajali ta'limning asosiy maqsadi:

O'quvchilarga keng nazariy bilimlarni berish.

Amaliyot orqali kasbiy ko'nikmalarni shakllantirish.

Shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishga yordam berish.

Asosiy qism1. Dual bosqichning tuzilishi

Fransiyada dual bosqich quyidagi asosiy elementlardan iborat:

1. College (11–15 yosh): boshlang'ich bilimlarni mustahkamlash va ixtisoslashuvga tayyorgarlik.

2. Lyceum (15–18 yosh): o'quvchilar kasbiy yoki ilmiy yo'nalishda chuqurlashgan bilim oladi. Lyceumda amaliy mashg'ulotlar, laboratoriya ishlari va stajirovkalar mavjud.

Lyceum o'quvchilari odatda uch turga bo'linadi:

Umumiy yo'nalish (Lycée général) – ilmiy va ijtimoiy fanlarga e'tibor qaratadi.

Texnik yo'nalish (Lycée technologique) – texnika va kasbiy bilimlarga yo'naltirilgan.

Kasbiy yo'nalish (Lycée professionnel) – ish bozoriga mos kasbiy tayyorgarlik beradi.

2. Pedagogik yondashuvlar

Dual bosqichda ta'lim quyidagi tamoyillarga asoslanadi:

Nazariya va amaliyotni birlashtirish: darslar laboratoriyalar, stajirovkalar va loyiha ishlari bilan boyitiladi.

Shaxsiy rivojlanish: har bir o'quvchining qobiliyati va qiziqishlariga e'tibor beriladi.

Ko'nikmalarni rivojlantirish: tahlil qilish, ijodiy fikrlash, jamoaviy ishlash.

Bu yondashuv o'quvchilarga mustaqil fikrlash va kasbiy sohada o'zini sinab ko'rish imkonini beradi.

3. O'quv jarayoni va amaliyot

Dual tizimda o'quvchilar haftaning bir qismida maktabda, bir qismida esa amaliyot yoki korxona sharoitida bilim olishadi. Masalan:

Dushanba–chorshanba: maktabdagi nazariy darslar.

Payshanba–jum'a: stajirovka va loyiha ishlari.

Bu usul o'quvchilarga kasbiy ko'nikmalarni mustahkamlash va ish bozoriga moslashish imkonini beradi.

4. O'qituvchilar va maktablarning roli

O'qituvchilar: nazariy bilimlarni yetkazish va amaliy mashg'ulotlarni nazorat qilish bilan shug'ullanadi.

Maktablar va korxonalar: hamkorlikda o'quv jarayonini rejalashtiradi va real ish sharoitida o'quvchilarga tajriba beradi.

Hamkorlik orqali o'quvchilar kasbiy sohada o'z malakalarini sinab ko'rishadi, bu esa ishga joylashish imkoniyatini oshiradi.

Xulosa

Fransiya ta'lim tizimining dual bosqichi o'quvchilarga nazariy bilimlarni amaliyot bilan birlashtirish imkonini berib, ularning shaxsiy va kasbiy rivojlanishini ta'minlaydi. Ushbu yondashuv o'quvchilarning bozor talablariga moslashuvchanligini oshiradi va ular uchun keng imkoniyatlar yaratadi. Dual tizim o'zining samarali tuzilishi va pedagogik yondashuvlari bilan dunyo ta'lim tajribasida yetakchi hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR.

1. Ministère de l'Éducation nationale, France. L'enseignement secondaire en France. Paris, 2020.
2. Lafont, J. La pédagogie en France: Approches et méthodes. Paris: Hachette, 2019.
3. OECD. Education Policy Outlook: France. OECD Publishing, 2021.
1. Xaydarov. S.A. (2025). Oilaviy tarbiyada va maktab tarbiyasida yuzaga keladigan risklar. 16-son. 9-11.
2. Хайдаров С. (2024). Spiritual influence on child education in families. Web of Teachers: Inderscience Research. 2 (11). 203-205.
3. Хайдаров С. (2025). Oilalarда фарзанд тарбиясига рухий таъсир ўтказиш. Modern Education and Development. 3 (17). 23-27.
4. Khaydarov S.A. (2025). The role of the use of fine arts in teaching the history of the country. Modern Education and Development. 3 (17). 28-33.

5. Xaydarov S.A. (2025). Ijtimoiy-gumanitar fanlarda raqamli metodlardan foydalanish yo'llari. NEW RENAISSANCE international scientific journal. 2(1). 91-94.
6. Xaydarov S.A. (2025). Yoshlarda vatanparvarlik hissini tarbiyalashda Boburnoma asariga ishlangan miniatyuralarning ahamiyati. Til va adabiyot.uz. 2.11-12.
7. Khaydarov S.A. (2025). On analysis of family factors and social creativity issues in the study of the psychological portrait of educational institutions' leaders. Tuijin Jishu/Journal of Propulsion Technology ISSN: 1001-4055 Vol. 46 No. 2.
8. Xaydarov S.A. (2025). Pedagogik risklarni boshqarishning nazariy asoslari va globallashuv jarayonidagi ahamiyati. 3 (9). 261-265.